

SIKKERHEDSUDSTYR. Lige nu forudser prognoserne, at ledigheden vil stige til over 100.000 inden årets udgang og fortsat vokse i 2010. Dermed skulle banen være kridtet op til socialdemokratisk dominans. Men så let går det nok ikke. Foto: Thomas Borberg

Ledighedsvækst. Men hvor er så S-vælgerne?

Helle Thorning-Schmidt har endnu vælgerevinsten til gode, selv om hun i fire måneder har appelleret til danskernes frygt for at miste jobbet.

ANALYSE

PETER MOSE OG KENNETH THUE NIELSEN

Socialdemokraterne kunne næsten ikke tro deres eget held, da den uskældte partileder, Mogens Lyketoft, frem mod det tidlige forår 2004 bare steg og steg i meningsmålingerne. Ikke alene passerede han de magiske 30 procent. Han havde oven i købet også udsigt til at kunne slå Fogh. Dengang var forklaringen bag Lyketofts succes enkel: Det var danskernes frygt for at miste jobbet, den nu forhenværende partileder lukkede på.

Derfor kunne man nu med rette tro, at det samme burde begynde at ske for Helle Thorning-Schmidt. Men nej - indtil videre er vælgeropbakningen blevet væk. Meningsmålingerne rokker sig ikke rig-

tig ud af stedet, selv om vælgerne per automatik mener, at *osserne* er bedre end de borgerlige til at håndtere arbejdsløsheden. Og stiger vælgeropbakningen ikke inden for få måneder, bør det for alvor give anledning til bekymring i S-toppen.

DET ER ganske enkelt 'paragraf 1' i den socialdemokratiske vælgerlov: Flere ledige og frygten for endnu mere arbejdsløshed er lig med sikker fremgang for Socialdemokraterne, ikke mindst i opposition. I 2003 var det som at overvære verdensmesterskaberne i synkronsvømning: Ledighedstallene og Lyketoft bevægede sig i omtrent samme takt og rytme, som det fremgår af figuren. Først da det lykkedes regeringen at få ledigheden til at knække, begyndte Lyketoft at synke i meningsmålingerne.

Men nu står Danmark i en alvorlig situation, der kan få en forårspakke til at minde om en lille og ganske utilstrækkelig humørgave til danskerne. Alle bobler er ved at briste, alle økonomiske parametre peger mod orkan, en langvarig en af slagsen og langt dybere end de små krusninger, Lyketoft surfede på - og som det lykkedes Fogh at tvinge tilbage. Det ligner begyndelsen til 'den perfekte storm' for Socialdemokraterne.

Temaet arbejdsløshed er på vej tilbage

på vælgernes læber og vil formentlig være det frem mod næste valg. Ganske vist er ledigheden fortsat historisk lav - med blot 57.900 ledige er der stadig langt op til de 170.000 ledige, der fik Lyketoft til at *peake* i meningsmålingerne for fem år siden. Men finanskrisen ruller, og hver dag bringer medierne nye historier om massefyringer.

Hvor frygten for arbejdsløshed overhovedet ikke spillede nogen rolle ved valget i november 2007, begynder den bekymring nu at bide sig fast i flere vælgere. Og fra valgforskningen ved vi, at vælgerne tror mere på Socialdemokraterne end de borgerlige, når det gælder evnen til at ska-

be arbejdspladser. Set i det lys sidder den socialdemokratiske partitop uden tvivl og nærstuderer prognoserne for udviklingen i ledigheden de kommende 12 måneder. Prognoserne forudser, at ledigheden vil stige til over 100.000 inden årets udgang og fortsat vokse i 2010.

Konklusionen synes at ligge lige for: På en kynisk baggrund burde der være gode udsigter til, at de socialdemokratiske meningsmålinger langt om længe kan nærme sig de magiske 30 procent. Men så enkelt er det ikke. En anden velkendt læresætning fra valgforskningen er nemlig, at vælgerne har mest tiltro til, at en borgerlig regering er bedst til at sikre en sund

økonomi. Vælgermønstret er her overraskende stabilt og fastfrosset: Ikke en gang i 1990'erne - Socialdemokraternes store jubelår - men cand.polit.erne Poul Nyrup Rasmussen og Mogens Lyketoft i spidsen - var Socialdemokraterne i stand til at slå de borgerlige på økonomisk troværdighed.

Det var da næppe heller en tilfældighed, at Helle Thorning-Schmidt som den første toppolitiker allerede i efteråret 2008 valgte at gøre netop ledigheden - og ikke økonomien - til samfundsproblem nummer 1. Men selv om dette hovedgreb ud fra en taktisk vurdering er rigtigt, er vælgerrevinsten til S-toppens store frustration altså indtil videre udeblevet. Det kan der være mange grunde til.

FOR DET FØRSTE har vælgerne endnu ikke glemt, hvor gunstig økonomien har været de sidste mange år under Fogh. Finanskrise betragtes stadig på fladskærm. For det andet er ledigheden stadig meget langt fra det ledighedstop, Lyketoft red på. For det tredje er der, som konsekvens af det manglende spring i målingerne, stadig ikke kommet gang i 'bevægelsen' Socialdemokraterne. Hverken folketingsgruppen, lokalpolitikkerne, medlemmerne eller fagbevægelsen yder i nærheden af, hvad de kan, når bevægel-

sen er oppe i gear. Thorning kæmper fortsat som en enmandshær. Men vigtigst af alt - og grunden til at opinionsbalancen ikke partout tipper i retning af Socialdemokraterne - er der en afgørende politisk dyst i gang: Kampen om at overbevise vælgerne om, hvori Danmarks reelle problem består. Kampen om den store politiske fortælling: Socialdemokraterne ved, at de ikke kan matche de borgerlige, når det handler om den økonomiske politik. Regeringen er her uovervindelig - især så længe statsministeren hedder Fogh Rasmussen. Og den troværdighed trækker regeringen på, både når det gælder bankpakker og reformer af skattesystemet.

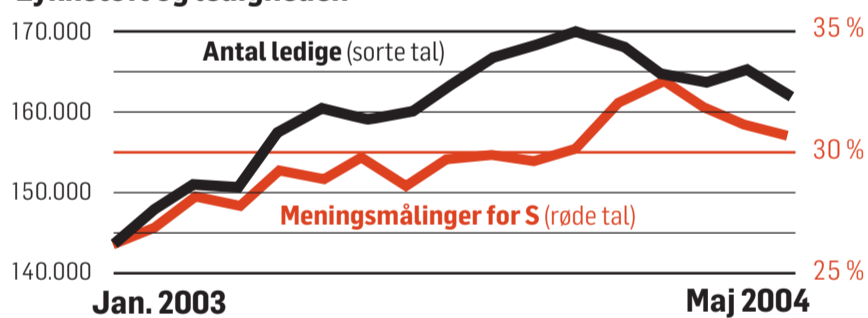
DERFOR ER Socialdemokraterne tvunget til vinde kampen om krisens dagsorden ved at sætte arbejdsløsheden i centrum. Det er forudsætningen for, at de magiske 30 procent igen kan passeres. Der skal - med andre ord - en 'perfekt storm' til for at nå det mål.

analyse@pol.dk

Peter Mose, journalist og medforfatter til 'Håndbog for Statsministre'. Kenneth Thue Nielsen, cand.scient.pol. og valgkspert.

Du kan kommentere dagens analyse på: politiken.dk/analyse

Lyketoft og ledigheden

Kilder: Søren Risbjerg Thomsen for altinet.dk og Danmarks Statistik - CN - 9073

... I Afghanistan med Lars Løkke Rasmussen

en protest over besættelsen ud af munden på dem. På trods af, at landet flød med sommerfugleminer og kuglepennene, der sprang i luften, når børn samlede dem op, så de mistede en hånd eller en arm. På trods af, at de russiske spetsnazstyrker voldtog kvinder, lagde landsbyer i grus fra stor højde med bomber afsendt af Su-27 fly og mænd blev henrettet for bare at være til stede. På trods af, at krigen i '88 har kostet millioner menneskeliv og fem millioner er drevet på flugt, så er tavsheden på den etablerede vensstrefløj larmende høj. Derfor vil vi til Afghanistan i 1988. Vi møder Asmat Mojadeddi i Peshawar i Pakistan. Asmat kom i 1974 til Danmark som politisk flygtning kun 19 år gammel. Hans far sad fem år i fængsel for kritik af den daværende konges samarbejde med Sovjetunionen. Her i 1988 er Asmat blevet formand for Venskabsforeningen Danmark-Afghanistan. Han er også blevet læge, han er blevet integreret. Som søn af den fremtrædende og moderate Sibghatullah Mojadeddi, lederen af *Den Afghanske Nationale Befrielses Front*, er han formand i venskabsforeningen med vægt, intellekt og den fornødne tyngde hjemme i Afghanistan. I Peshawar møder vi også den afghanske frihedskæmper og kommandant, der skal føre os ind til Kolangar, en landsby med ca. 10.000 indbyggere i Logarprovinsen. Landsbyen ligger under 30 km fra Kabul, og vi kan forvente at blive skudt på under turen, fortæller han. Den kommunistiske regering holder en del af byen og sender dagligt mortargranater ned over indbyggerne. Kommandant Assadulah Falah er en

høj, flot mand. Iklædt turban og et sort fuldskæg med små, grå stænk er han som trådt ud af en historiebog. Han er ingeniør, taler perfekt engelsk, og så har han en karisma og aura omkring sig, som jeg først fem år senere i mit liv igen møder. Denne gang hos Nelson Mandela. Assadulah Falah forklarer os besværlighederne med at krydse grænsen illegalt. Vi skal klædes ud som afghanere, have håret farvet sort og snakke dansk ved de pakistanske vejspærringer på vej til grænsen. Men så skal det nok gå. Aftenen før vi sætter kurs mod krigen, farver journalist Helle Maj vores hår og øjenbryn sorte. Helle Maj skal ikke med ind i det sønderbombede land. Det er for farligt, og hun mener heller ikke, at hun ser særlig sexet ud i burka. KU's Martin König tager heller ikke med. Den pakistanske mad mikset med almindelig frygt for at dø har fået den konservative ned at ligge med feber og diarré. Han når ikke langt i dansk politik. TUREN ER ikke for tøsedrenge. Vi går i et stræk på 20 timer igennem minefelter og med fly, der brager over os. Vi rider på hesteryg. Vi ser jagerbombere slippe deres dødbringerende last ud over landskabet. Sønder i det totalt mørke land observerer vi et større slag mange kilometer væk. Lyssporskugler trækker striber hen over nattehimmelen, og raketter lyser rødt i brede penselstrøg på det sorte lærred. »Det er der, vi skal over«, siger kommandanten med et smørret grin. »Det er Kolangar. Overalt, hvor vi kommer frem, bliver Asmat Mojadeddi modtaget, som var han Jesus. Eller næsten overalt. For

der er også strækninger, hvor vi som tyve i natten sniger os gennem landskabet. Fraktionerne i det besatte land er ikke alle venlige stemt over for Mojadeddis moderate linje. Og hvad er det så, vi skal? Hvad er det, vi sætter livet på spil for? Vi skal se på skoler. Skoler, som huser både drenge og piger, men som mangler de helt basale værktøjer som ordentlige bygninger, lærebøger, tavler og kridt. Vi skal dokumentere disse mangler. Vi følger undervisningen og prøver at overleve kommunismens rædsler, der falder som spredte regndråber i form af 80 mm morterer i de støvede gader. Behovet for et nyt og mere konstruktivt undervisningsmateriale er tydeligt. De små poder i klassen har en matematikbog, hvori tallet 3 er illustreret med tre AK 47'ere. Fem mortargranater står for tallet 5. Det er ikke som min første klasses lærebøger, hvor vi lærte at tælle i æbler, bananer og andet godt fra grønthandleren. Det er åbenlyst på tide med lidt mere pædagogiske hjælpemidler i kampen for at forandre livet i landsbyen. »NÅR JEG bliver statsminister...«, siger Lars Løkke tit, når vi sidder og spiser på et afghansk tæppe eller rider mod fronten. Sætningen kommer naturligt ud af den kun 24-årige VU-formand. For det meste handler resten af sætningen om, hvordan Lars Løkke vil forandre det danske samfund. Politik vi ikke er enige i. Men vi får også tid til at kommentere på Kimmo Pedersens fremgang fra alkoholiseret muslim til en spritfri mand, der sammen med vores livvagter tager sin tørn og beder fem gange om dagen med

ansigtet vendt vest mod Mekka. Vi har på det tidspunkt fundet ud af, hvorfor Kimmo Pedersen er med. Abdul Wahid Pedersen har satset på, at en måneds rejse til Pakistan og Afghanistan for altid vil få hans bror Kimmos druk stoppet. En kold tyrker serveret på afghansk. Det er inspirerende, og snakken går, om det ikke ville være en model for alkoholbehandling generelt. Noget Lars Løkke kan arbejde med, når han bliver statsminister. Efter nogle dage i Kolangar, som er blevet brugt til research, fotografiering og for Asmats vedkommende forhandlinger med lokale warlords, begynder den lange vej tilbage til Pakistan. Det bliver en begivenhedsfyldt rejse. En nat falder mortargranater ned omkring den lastbil, vi kører i. Det er en særpræget oplevelse at blive skudt på i buldermørke og sidde i et ramponeret førerhus med en turbanklædt afghaner ved rattet, der alt for langsomt slalomer sig vej mellem eksplosionerne. Vi får også lejlighed til at se et våbenlager i en grotte - det er så stort, at krigen i Afghanistan kan fortsætte i 1.000 år. Våbenene er betalt af amerikanske skatteydere. Resten er historie. Det lykkes den alternative indsamlings på rejse 600.000 kroner ude på de danske gymnasier. Penge, der går til bøger, bygninger, tavler og kridt. Skoler, som huser både piger og drenge. Sådan som det er meningen. Lars Løkke har med sin bedrift gjort noget, som få levebrosdpolitikere vil binde an med: Han har sat livet på spil for en god sag, han tror på. I DAG SKAL Lars Løkke ifølge Per Clausen

fra Enhedslisten stå til ansvar for at have skaffet »våben til hans venner (Abdul Wahids, red.) i Afghanistan«. Clausen tillader sig at kalde Mojadeddis folk for »Alebens forgængere«. Kom glad, Per. Hold dig til grisebasser og bøsser, noget, du har forstået på. Og lad i stedet Frank Aaen forklare sin rolle i massedødet på afghanerne under Sovjetimperiets tyranni. Det vil være meget mere interessant. Til Pia Kjærsgaard og dine disciple: Asmat Mojadeddi, hans far og hans familie er pæne, anstændige mennesker. Asmat gør et enormt arbejde for at skabe dialog mellem muslimer i Danmark og gyde olie på vandene. Han prøver den slagne vej i Danmark, dialogens. Han er en fuld-blodsdemokrat, der udøver sin ret til selv at vælge sin religion. Ingen af os er tjent med ekstremer og deres uforsonlige retorik. Til Karen Jespersen: Abdul Wahid Pedersen er en glad mand. Som jeg husker ham, besidder han et mildt væsen og en oprigtig tro. Og så på demokratiet. Hvis han skal males op i et hjørne som ekstremist, er vejen for et anstændigt samfund ikke bare lang, men ikke eksisterende. Man skal ikke kaste med sten... Jeg vil ikke umiddelbart anbefale Wahid Pedersens alkoholfævningsprogram. Det første, Kimmo Pedersen gør, da vi kommer tilbage til Peshawar, er at frekventere Pearl Intercontinental. Hotellet har en bar for udlændinge, hvor man ved fremvisning af pas og udfyldning af tre formularer får lov til at købe alkohol. Du skriver under på, at du ikke er muslim. Så Kimmo-terapien holdt kun et par uger. Den kolde afghaner hjalp ikke.

KRONIKEN I MORGEN
IDA AUKEN
Danmark efter Fogh

DANMARK ER i dag involveret i en krig i det engang så smukke land. En retfærdig krig, en beskiddet krig. En krig, der ikke kan vindes, hverken i Danmark eller Afghanistan, ved at bortvælge de gode kræfter som Mojadeddi ved at kalde dem »Alebens forgængere«. Muligvis har Enhedslisten så mange DKP'ere tilbage i deres rækker, at retorikken altid vil være præget af kold krig. Så kan jeg kun håbe, at vælgerne stemmer dem ud ved næste valg. Lad os få en reel dialog bygget på kendsgerninger, historie, sandhed. Og indsigt. Engang skulle jeg tage billeder på en dansk badeanstalt sammen med en kollega. Iklædt bar røv og spejlflekskameraer fotograferede vi nøgne mænd under brusere. Indtil en meget stor bodybuilder kaldte os bøsserøve og lovede os tæv. Han var klart selv bøsse, men ville ikke tages med bukserne nede (i den her situation). Det, man siger, er man selv. Sagde man i min barndom. Tænk, hvis det kommer i avisen, at Karen Jespersen er skabsmuslim. Men ikke tør springe ud. Det ville koste hende vælgernes opbakning, en fed ministerhyre og et ægteskab. Det er nok ønsketænkning fra min side. Men jeg har svært ved at se, hvordan hun ellers dag ud og dag ind kan besidde så meget had - så meget galde til mennesker - hun ikke kender. Men måske jeg som naivist bare ikke forstår mig på livet. JØRN STJERNEKLAR

www Har du kommentarer til Kroniken - gå ind på politiken.dk/kroniker